אונטער א פאלשער מאסקע

א העכסט סענסאציאנעלער ראמאן פון איבערגעבנהייט און באטרוג, פון ליבע :: — :: און האס :: :: פון ש. ל.

(פארטזעצונג)

דער פארטזעער האט זיך פארניינט און איז אוועקגעגאנגען.

חוה מאריאני איז אויסלדיקלאך געווען דאנגען, אז איר חתן זאל גיין אליין. זי האט מורא געהאט פאר דער ראבע פון דעם פארטזעער, אבער די פארקלייידונג לוידי דאדלי האט דערקלערט, אז זי האט גארנים וואס מורא צו האבן, דען אין דער ווירקלאכקייט האט זי וואס ווייניקער געוואלט זיצן לעבן דער מיידל, וועלכע האט זיך צו איר געדרייט פון איר אומגעגאנגען ווי א געליבטן חתן.

— איר זעט, אז איך בין פינקטלאך סענאר, — האט לוידי דאדלי אנגעפאנגען, אלס זי איז ארויף אויפ'ן דעק און האט זיך אין דער טונקהייט פון דער נאכ דערנעענטערט צום פארטזעזער. — איך האף אבער, אז איר וועט די זאך מאכן קורץ.

— דאס קאן מען מאכן גאר קורץ, — האט דער פארטזעזער געזאגט מיט א שמייכל פון שפאס. — דאס איינגנ נאר אפ פון אייך, ווי שנעל איר וועט אויפגעבן אייער פארלאבונג מיט מיס מאריאני.

לוידי דאדלי האט א ציטער געטאן. — סענאר, — האט זי אויסגערופן, — איר זייט ווארשיינלאך אראפ פון זינען.

— נא, פאר מיר האט קיין מורא ניט, איך בין שוין גאר ביים זינען, און איך קאן דאס איך באווייזן. איר ווייסט גאנץ גוט, אז אייער פארלאבונג מיט מיס מאריאני איז אן אומפארשעמטער באטרוג און איר קאנט ניט זיין מאן און ווייב.

לוידי דאדלי'ן האט פארכאפט דער אטעם. זי האט אנגעהויבן צו באדרייפן, אז דער דאזיקער מאן ווייס מער ווייניל זי האט געגלויבט. פון דעסטוועגן האט זי זיך געמאכט מוט און געזאגט : — איר זייט דאך משוגע, דען איך הויב ניט אן צו פארשטיין וואס איר רעדט.

— אויב אזוי, וועל איך רעדן קלאר, — האט דער פארטזעזער געענטפערט. איר דארפט וויסן, אז מיין קאריטע נעפינט זיך לעבן אייערער, אין דער וואנט איז דאס קלייניער שפאלט, און איך קאן אייך דערציילן וואס איך האב געזעען.

— ניט אייער הער פאפא איז א באראן און ניט איר זייט זיין זון. איר זייט גאר א פרוי, און זייט א געליבטע.

מען קאן זיך פארשטעלן וואס פאר אן איינדרוק די דאזיקע ווערטער האבן געמאכט אויף לוידי דאדלי. זי האט צוגעדריקט די האנט פון דער ראבע פון נעזאגט :

— ווי קומט עס וואס איר האט שוין אונז לאנג ניט פארראטן ?

— צו וואס איז דאס מיר נויטיק געווען ? — האט דער פארטזעזער געענטפערט. איבערהויפט בין איך אליין דאזיקע ניינערייק צו זעען מיט וואס דעם פארטזעזער געפערט וועט זיך ענדיקן. אויסער דעם בין איך געווען זיכער, אז עס וועט נאך קומען די צייט, ווען אייער באטרוג וועט מיר ברייננען נוצן.

— און אזוי צו זיין גאנץ אפן — ווייל איך אייך זאגן, אז איך האב מיט אייך געראט סימפאטיע. דאס איז די סימפאטיע, וואס עס האבן געוויינלאך גנבים צווישן זיך. ווארום איר פארשטייט געוויס, אז איך בין אזא סענאר מאנדריקא דער טארא ווי איר זייט א באראן! פאן לאנג, ווער איך בין אין דער ווירקלאכקייט דארף איך אייך ניט געווים ניט דערציילן.

לוידי דאדלי איז אימער געווארן שרעקלאכער, ווען דער גראף וואלט דא ווייניק סטען געווען וואלט ער געוואוסט וואס צו דערן, אבער וואס זאל זי טאן ?

פונדעסטוועגן האט זי צוזאמענגענומען איר גאנצן מוט און האט געזאגט :

— איר האט באהויפטעט, סענאר, אז איר האט געווארט אויף דער ריכטיקער צייט, אום צו ציען פאר זיך נוצן. האלט איר די צייט יענע פאר געקומען ?

— נאטירלאך, דען אזוי לאנג ווי איך האט מיר ניט געשטערט מיינע פלענער האב איך מיר ווענן אייך גארנים געטרעפן, און איך האב גארנים געטראכט אייך צו פארשאפן אומאנגענעמלאכקייטן. אבער פלוצלונג זייט איר באנאנגען די גארישקייט צו מאכן א פארלאבונג.

— איר וואלט יעדנפאלס ניט געווען איר חתן, — האט לוידי דאדלי געזאגט, — זי האסט אייך פון דעם גאנצן הארצן.

דער פארטזעזער האט זיך פאנאנדערגעקוקט. — דערפאר וואלט איר זיך שוין גארנים געראפט קומען. איבערר קענט האב איך ניט געוואלט ווערן מיט איר חתן - כלה, ווייל מיט אזעלכע זאכן גיט איך אויך ניט, ניט אפ.

— מיין געשעפט באשטייט אין דעם: דער פארטזעזער געשמייכלט. — די פאליציי דאדלי אויסגעזאגט פון אן אלייניגונג צו זיצן לויזנגס דאלאר פאר דעם יעניקן וואס וועט אויסגעפינען לוידי דאדלי און דעם גראף וואלף.

— לוידי דאדליי האט זיך קוים איינגעהאלטן ניט א געשריי צו טאן. — ווי? — איר ווייסט דאס ? — האט זי געשטאמלט.

— וואס וואונדערט אייך אזוי ? — האט דער פארטזעזער געענטפערט גלייכגילטיק, — מען זוכט אייער הער פאפא פאר מארד, ביגאמי, רויב, און נאך אנדערע שייגע זאכן. אלע צייטונגען זיינען געווען פול מיט זיין בילד, און אין זיין קאיוטע, ווען ער האט אראפגענומען די פאלשע בארד און דעם פאריק, האב איך אים גאנץ גוט דערקאנט.

לוידי דאדלי האט פארבראכן מיט דעם הענט.

— פונדעסטוועגן פיל איך צו אייך ווי א אייראפאר, ליבע פריילן, — האט דער פארטזעזער פארטגעזעצט, און איך וועל בעסער נעמען דאס געלט פון אייך איידער פון דער פאליציי. יעצט פארשטייט איר שוין, אז איך קאן ביליקער ניט מאכן.

לוידי דאדלי האט עס אין דער ווירקלאכקייט פארשטאנען. — אבער ווען מיר קאנען אייך דאס געלט ניט געבן, — נאר ? — האט זי געפרעגט מיט א ציטערדיקער שטימע. — ווען איך וועל אייך זאגן, אז אונזער גאנצער פארמעגן איז נאר א פאר טויזנט דאלאר, מיט וועלכע מיר האבן אויפגעטאן די גאנצע קאמעדיע אום צו קאנען קריגן א נייע קווטעלע פאר געלט ?

דער פארטזעזער האט נאר קאלט א קוועטש געטאן מיט די פייצעס. — דאן בלייבט מיר נאר איבער אייך צו באדויערן, דען אין דיזן פאל גיי איך שוין צום קאפיטאן און הייס אים דעם גראף וואלף מיט דער מיטהעלפערן שמידן אין קייטן.

— אדער האלט איר מיר פאר אזא נאר, אז אויס מיטגעפיל צו אייך זאל איך ארויסלאזן פון מיין האנט די דאזיקע הויכע באלוינונג, צו וועלכער לארד ראבערטסאן אליין האט ביינעשטייערט פינף טויזנט דאלאר ?

לוידי דאדלי האט געציטערט מיט איר גאנצן קערפער. וואס זאל זי זאגן, וואס זאל זי טאן ?

ענדלאך איז איר געקומען א גליקלאכער געדאנק. — ווען איר וועט אזוי האנדלען, — האט זי געענטפערט, — וועט איר נאר זיך אליין שאדן, עס איז אמת, אז מיר האבן קיין געלט אבער דורך מיין פארלאבונג מיט מיס מאריאני וועט איר קריגן פיל מער ווי פיל איר פארלאנגט.

אירע ווערטער האבן אבער ניט געמאכט דעם איינדרוק, וואס זי האט דערווארטעט. — איר דיינקט אז איך וועל זיך צופרידנשטעלן מיט פארשפרעכונגען, — האט סענאר דעל טארא באמערקט, — ניין, דער פויגל קאן נאך אוועקפליען. איר ביידע האבן שוין אפט באוויזן אן מערקווירדיקן טאלאנט זיך אויסצודרייען פון די הענט פון דער פאליציי, און איר וועט געווים אויך קאנען אנטלויפן פון א מענשעער.

— אדער — האט לוידי געענטפערט, און איר שטימע האט פלוצלונג געקלונגען אומהיימלאך, — מיר קאנען זיך פון אזא פערזאן פריי מאכן.

א שאם האט א קלונג געטאן אין דער פינסטערער נאכט, און עס האט זי דערהערט א הייזעריקער געשריי.

און דאן א פאל, דאס וואסער האט הויך א שפריץ געטאן.

דער פלאץ, וואו דער פארטזעזער איז געשטאנען איז געווען לייריק.

איניקע מינוטן האט געהערשט א שטילקייט — אן אומהיימלאכע שטילקייט, דאן האט זיך פון אלע זייטן געהערט א ליארם, וואס איז געקומען אימער נעענטער.

לוידי דאדלי איז אבער געשטאנען שטאלץ, שטארק אטעמדיק, און מיט'ן רויטערנדן רעוואלווער נאך אין האנט.

אין דעם קריטישן מאמענט איז איר ווי א בליץ געקומען אין קאפ דער גדאנק, אז זי מוז האנדלען וואס שנעלער, אויב זי וויל ניט, אז דער גראף און זי זאלן פארלארן גיין.

און זי האט געהאנדלט מיט דער קאלטבלוטיקייט, וואס זי האט זיך אנגעלומען פון איר געליבטן, דעם גראף, מיט דער קאלטבלוטיקייט, מיט וועלכער דער יענער דערשיסט דעם טיגער.

(פארטזעצונג קומט)

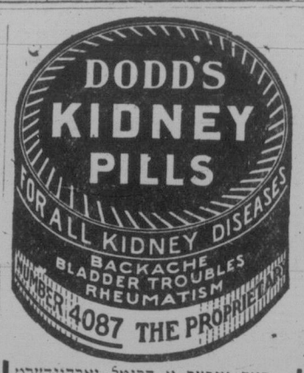

פאר איבער א דריטל יארהונדערט זיינען דאדס קידני פילס אנערקענט געווארן ווי א רפואה פאר רוקן־בעשווערניש, רומאטיזם, פענכער טראבלס און אלע אנדערע קראנקהייטן, פארקויפט אלס פון פעלערהאפטע נירן. צו באקומען ביי אלע דיילערס פאר 50 ס. א באקס, אדער 6 באקסעס פאר $2.50, אדער דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם פריץ, פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

בריוו פון וואנקאָווער

פון מס יוד

"קנוכה, חנוכה איז א יום־טוב — א גרויסער" האט באוויזן די פריילאכע, יום־טוב'דיקע שטימונג וואס האט געשטעלט. — לאזט מיר ווייניקסטנס אין דער גאנצער וואך פון חנוכה, און די פארשיידענע חגיגה'ס וואס זיינען לכבוד יום־טוב איינגעגעבן געווארן פון די קינדער פון דער אויסרוף : "אוי, אוי, אוי, ווי ביינק איך אזוי, נאך דיר, מיין הייליק לאנד !" און ווידער דעקלאמאציעס. דוד לעווין — מיט דאס שפילעווידיק לידל: "אחת, שתים", שלמה ראטשטיין — מיט "נדות חנוכה".

עס קומט אן א וואנדערער איד, א ארץ־ישראל איד, מיט בארד און פאות, פעמל אויפ'ן שולטער און שטעקן אין האנט. ווער אין דאס אזוינס ? — ס'איז נחום פעלמאן, א צווייטער איד : עזור ראטשטיין, ניט אים אפ "שלום עליכם" און פרעגט אים (דוקא זינגענדיק) : "מאין יהודי בא ?" דער ארץ־ישראל איד דערציילט אים פון וואנען ער קומט און ניט אך טוב". און דעם זעלבן ענטפער ניט ער דעם צווייטן איד : משה נעראד. זיי שמועסן זיך דורך, האלב ריידנדיק און האלב זינגענדיק און גייען זיך לאנגזאם אוועק . . . נעמט אזא קונדס ווי יצחק הערמאן און קומט צו אונז מיט זיין ענין "הסכמי". א מעשה וועגן א וועווריקל וואס האט זיך געגעבן אן הרומגעטאנצט, ביז א שלעכטער יענער האט געמאכט : פוף ! און אויס מיט'ן וועווריקל. און שלום פרימאן האט זיך אויך טראנשיש מעשה'לע : "הטער בוער" — א קינד וואס האט פארבלאנדזשעט אין וואלד און געמאכט, נו, פארשטייט זיך א געוואלד . . . ביז ביילע ווייס אין ארויף אויף דער בימה און א זאג געטאן : "אן שעיהו כן אמוץ" ! און דאס ביילד האט זיך געביטן. די פאטעטישע ווערטער פון דעם נביא, אויף דער וואונדערבארער שפראך, האבן אזוי שיין ארויסגעקלונגען און געווארקט אי שטאלץ און אי האפענונג . . .

מיט רעדעס וועגן חנוכה זיינען דערנאך ארויסגעטראטן די "גרויסע". עס האבן גערעדט י. יונגלסאן, רעוו. פאסטינסקי און רבי וואוילגעלערנטער. איטלאכער פון זיי האט אריינגעטראגן זיין טאן און אויפפאסונג.

די טירן האבן זיך ווידער אויפגעפראלט און — דער גבאי דוד ראשקאווו, איז אריינגעלאפן :

— שאט ! שאט ! דער רבי גייט ! — האט ער אויסגערופן, און באלד טאקע נאך אים איז אריין "ער, זאל לעבן", דער רבי אליין, בנימין ריד, באגלייט פון זיינע טרייע חסידים : שמואל קאץ, עקיבא נארבער, מכאל שניידער, ישראל פיינג, חיים ענדרושעל און נחום פעלמאן. דער גבאי און די חסידים האבן געזונגען : "און אז דער רבי גייט !" אז דער רבי איז געגאנגען, און ער האט זיך אפגעשטעלט — "אז דער רבי שטייט !" און אז דער רבי האט זיך געזעצט. האט מען געזונגען "און אז דער רבי זיצט !" און זיך טאקע אלע געזעצט ארום דעם גרייטן טיש. מען האט געפראוועט א "טיש" מיט אלע הדורים. מיט משקה, מיט שטרודל, מיט שיריים און טאקע מיט נגונים'לאך. דער רבי האט געזאגט תורה. דערנאך האט בען די חסידים, שטארק פארקנאקט, געזונגען "סעודה של משיח". און טאקע באלד, צעפלאמט און צע'דבקה'ט, אנגעזונגען דעם אמת'ן ניגון "מיר, מיר, יהודים'לאך !" און אזוי ווייט איז מען פארכאפט געווארן פון גדולה און שמחה, אז "ער זאל לעבן" דער רבי אליין, האט זיך אויפגעשטעלט און ארום מיט'ן זינגעווידיקן לשון : "אז איך וועל זאגן "לכה דודי" !— און ווייטער צו קאפלאך (דער גבאי וויים די מלאכה, און האט טאקע געגנגען אויף דעם אמת'ן שטייגער !) און חסידים בענשן, זינגען "בשוב ד' !" עס איז געווען א "חסידישער טיש" און א פרייד פאר אידישע קינדער, פאר דער תלמוד־תורה, וואס האט דערצוגיגן אזוינע חסידים, פאר עלטערן, און פאר אלע אידן וואס האבן עס צוגעגעבן. דער רבי און דער גבאי זיינען געווען מוסטערחאפט, און די איבעריקע חסידים האבן דערגאנצט דעם איינדרוק, אן איינדרוק וואס וועט זיך לאנג־לאנג ניט פארגעסן...

דערנאך האט מען געגרייט טישן פאר אלע קינדער. יונגווארג האט געגעסן, געטרונקען און זיך משמח געווען אויף א שיינעם אופן, ווי עס פאסט פאר קינדער, און נאך אזא נצחון וואס זיי האבן אקגרשט אפגעהאלטן.

די חנוכה חגיגה איז אגב געווען אונטער דער לייטונג פון די תלמוד־תורה לערער : ה. וואלאקאווו, מ. יפה און יונגלסאן.

די סעגעניש־טעכניש אויסשטאטונג — אונטער באזונדערס געראטענער לייטונג פון מר. און מרס. א. ראשקאווו.

עס וואלט אפשר געווען א יושר איבערצוגעבן געמיזער וועגן די איבעריקע חגיגה'ס וואס זיינען פארגעקומען אין דער צייט פון חנוכה, אבער בכדי עס זאל זיך צו לאנג ניט פארציען מיין דאזיקע קאפעפאנדענץ, מוז איך זיך באגרעניצן מיט קנאפע ווערטער, הגם אויך די איבעריקע אונטערנעמונגען האבן זייער באדייטונג.

א טראדיציאנאלער באנקעט איז פארגעקומען פון דר. מיטגלידער פון דער "שעדי צדק" שול, וקלכער איז דורכגעפירט געווארן אויף אן עכטן, אידישלאכן שטייגער. דער פרעזידענט מר. מ. הייעמס האט אנגעפירט, און מיט רעדעס, ווארעמע, באגייסטערטע, יום־טוב'דיקע זיינען אריס־געטראטן א חיבשע רייע פון געשווארענע און סתם רעדנער.

אין "קהל'שן צענטער" איז אויך דורכגעפירט געווארן א "חנוכה חגיגה" דורך די קינדער פון די אזוי גערופענע רעליגיעזע אין־געמאכט (זונטאג סקול). די גאנצע פארגראם איז אראנזשירט געווען אין ענגלישן.

ציוניסטישע אָראַנזאַציע

חנוכה איז אויך פארגעקומען די איינשווערונג צערעמאניע פון דער נייער פארראנזאציע. דער באנקעט איז איינגעפארט געווארן אין קהל'שן צענטער. מר. פליישמאן איז געווען דער איינשווערער, און נאך מאן ס. לעווין — פארזיצער פון באנקעט. מיט רעדעס זיינען אויסגעטראטן ס. ראטשטיין, רבי וואוילגעלערנטער, מ. סאסקין, מרס. מ. פארקער, מרס. מ. ל. גאלד, ס. גאלדסטאן, ל. קאסטמאן, ע. קאצענעלסאן, פ. טאבין, ס. ליוואי, נ. קלויזנער און נ. סטוטשינסקי.

אין דער קאנצערט אפטיילונג האבן זיך באטייליקט : ס. ליוואי — זאלעפאן, און מר. סאלטורי — פידל.

דער באנקעט האט איבערגעלאזן זייער א גוטן איינדרוק.

הסתדרות עברית

האט אין לאקאל פון ת"ת געהאט זייער א שיינעם באנקעט. מר. יאקאבי האט געהאלטן א רעפעראט וועגן אליעזר בן־יהודה. רבי וואוילגעלערנטער, י. יונגלסאן און אנד. האבן גערעדט וועגן פארשיידענע ענינים.

שלום־עליכם שול

דער "שלום־עליכם אינסטיטוט" האט איינגעארנט א חנוכת הבית פאר דער שול. די פייערונג איז פארגעקומען אויף א שיינעם און ווירדיקן אופן. הארציקע רעדעס זיינען געהאלטן געווארן און מען האט זיך משמח געווען. באגריסונגען זיינען דערהאלטן געווארן פון שטאט גופא און פון אנדערשוואו.

וועגן איר שיקט געלט צו אייערע קרובים אין פאטוטש רוסלאנד אדער אוקראינע, פולן אדער רומעניע, דארפט איר זעען, אז עס זאל געשיקט ווערן דורך די

קענעדיען נעשאנאל עקספרעס

דאס געלט איז זיכער און ווערט צוגעשטעלט גלייך אין הויז צו דער זעלבער צייט אויסגעצאלט אין אמעריקאנער דאלארן, יעדע קבלה (רעסיט) פאר דעם געשיקטן געלט פון דער קענעדיען נעשאנאל עקספרעס איז גאראנטירט פון דער קאנאדער רעגירונג.

פאר וויטערע איינצעלהייטן שרייבט

Canadian National Express
355 McGill St., Montreal

יעדער אגענט פון דער קענעדיען נעשאנאל ריילוויי (איינזאנאן) קאן שיקן געלט אהיים.

וועגן איר שיקט פעקלאך, פרעגט שטענדיק פאר קענעדיען נעשאנאל עקספרעס

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

MACDONALD'S
Fine Cut

דער פיינסטער טאבאק פאר דיי יענעקע וואס מאכן זייערע אייגענע סיגארעטס

15¢

מיט יעדן פעקל טאבאק

ZIG-ZAG

סיגארעטן פאפיר פריי

זאמלט די קארטן פיקטשורס

131

קאפפערס קאוק

געמאכט אין ווינניפעג

הויך אין באהייצונג קוואליטי

נידעריק אין אַש

פרעגט אייער לאָקאלן דילער אָדער

Fort William Coal Dock
Company Limited

דיסטריבוטארן

PHONE 27 606